

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund

Lovforslaget er anden fase af udmøntningen af regeringens ønsker om effektivisering af danskundervisningen for voksne udlændinge med særlig henblik på at styrke udlændinges integration på arbejdsmarkedet.

Med lovforslaget gennemføres blandt andet de forslag på danskundervisningsområdet, som indgår i regeringens aftale af 24. maj 2002 med arbejdsmarkedets parter og de kommunale parter om integration og aftalen af 7. oktober 2002 med Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti om "Flere i arbejde", hvori det bl.a. indgår, at der skal sikres en trinvis opkvalificering til arbejdsmarkedet baseret på en fleksibel kombination af danskundervisning, uddannelse og virksomhedspraktik.

Regeringen fremlagde i marts 2002 sine visioner og ønsker på integrationsområdet i oplægget: På vej mod en ny integrationspolitik. Omdrejningspunktet i det integrationspolitiske udspil er fokuseringen på hurtigst mulig arbejdsmarkedstilknytning for nyankomne udlændinge som middel til selvforsørgelse og frigørelse fra klientrollen.

Kendskab til det danske sprog og til kultur- og samfundsforhold i Danmark er en afgørende forudsætning for integration på arbejdsmarkedet og i det danske samfund. Et væsentligt element i regeringens integrationspolitiske mål er derfor effektivisering af danskundervisningen med henblik på understøttelse af den styrkede integrationsindsats i forhold til arbejdsmarkedet, der bl.a. tager sigte på at knytte undervisningen langt tættere sammen med den enkelte udlændings beskæftigelsessituation.

Den styrkede indsats for integrationen på arbejdsmarkedet betyder, at der skal gøres op med forestillingen om, at nye borgere skal have lært dansk, før de kan komme i arbejde. Indlæringen i dansk må aldrig stille sig i vejen for, at udlændinge hurtigst muligt kommer

i gang med aktivering, beskæftigelse eller uddannelse, men forudsættes gennemført sideløbende hermed.

Den gældende danskundervisningslov trådte i kraft den 1. januar 1999 samtidig med integrationsloven. Lovens primære sigte var at give danskundervisningen et kvalitetsløft på landsplan og styrke undervisningens samspil med den øvrige integrationsindsats, herunder især aktiveringsindsatsen.

Det var en omfattende reform, som koncentrerede undervisningen på færre, større og fagligt kompetente enheder (sprogcentre) med specialuddannede lærerkræfter, regulering af undervisningens indhold og tilrettelæggelse samt indførelse af centralt stillede prøver som afslutning på undervisningen.

Undersøgelser viser tilfredshed med selve sprogundervisningen, men peger på problemer i forhold til samspillet med aktiveringsindsatsen, herunder samspillet med arbejdsmarkedet. Hertil kommer, at alt for få udlændinge i dag kan dansk på et tilfredsstillende niveau selv efter flere års ophold i Danmark.

Regeringens nye integrationspolitik kræver en langt mere målrettet, fleksibel og serviceorienteret tilrettelæggelse af undervisningstilbudet. Det er derfor regeringens opfattelse, at danskundervisningsloven skal ændres, så undervisningen i videst muligt omfang kan understøtte regeringens krav om en mere fleksibel og udadvendt tilrettelæggelse og en øget effektivitet i gennemførelsen. Flere udlændinge skal opnå et bedre dansksprogligt niveau på kortere tid, samtidig med at kvaliteten i undervisningstilbudet fastholdes og videreudvikles. Der skal endvidere sikres større grad af fleksibilitet i organiseringen af danskundervisningen bl.a. således, at kommunerne får flere udbydere at vælge imellem. Samtidig skal der skabes bedre muligheder for, at undervisningen både geografisk og tidsmæssigt kan tilpasses de enkelte udlændinges og virksomhedernes individuelle behov. Endelig skal der sikres en større grad af resultatstyring af danskundervisningen.

I marts 2002 nedsatte regeringen en tværministeriel arbejdsgruppe om effektivisering af danskundervisningen, hvor også kommunerne var repræsenteret, der